

Lidem se stále říká, že se musí šetřit. Ale na sobě politici šetřit nechtějí. Jak je jim pak možné věřit?

radiouniversum.cz/kekely-rene-3d-lidem-se-stale-rika-ze-se-musi-setrit-ale-na-sobe-politici-setrit-nechteji-jak-je-jim-pak-mozne-verit

12. listopadu 2023

René Kekely Díl 3/3

Text 12.11.2023 43 min Přehrát

#LGBT #Společnost #Svoboda

Vypjaté spory, často zredukované na válku o jednotlivá slova, provázely otázku formálního ukotvení partnerství stejnopohlavních párů. Nově se pak přidávají témata genderu, kdy se hlásí o slovo aktivisté, kterým má Istanbulská úmluva zajistit oficiální status, a příjem z veřejných prostředků ve prospěch „zaručeného“ respektu k rozrůstajícímu se počtu pohlaví. Podle našeho hosta René Kekelyho je společným jmenovatelem podobných bojů ztráta vědomí priorit, toho, co opravdu je, a co není důležité. V předchozí části našeho rozhovoru proto za sebe uvedl: „Já chci svým životem ukázat, že takhle může

fungovat někdo, kdo je odlišný, má jinou orientaci a smýšlení v citově sexuálním měřítku, ale nechci, aby někdo říkal: On je dobrý, protože je gay.“

Martina: Myslíš, že naše společnost je tolerantní, nebo že by s tím lidé ve věcech třeba právních, a podobně, ve kterých je, řekněme, někdy ještě nerovnost, měli problém, takže by chtěli gayům a lesbám házet klacky pod nohy, aby nemohli mít v partnerství stejná práva, jako heterosexuální manželé? Myslíš, že to tak opravdu je?

René Kekely: Je to, Martino, asi stejné, jako když si heterosexuální pár, který nemůže mít z nějakého důvodu děti, zažádá o adopci dítěte, nebo o osvojení. Najdou se lidé, i úředníci, sociální pracovníci, soudci, a tak dále, kteří jim to strašně přejí. A pak se najde, pardon, jedna svině, která jim to nepřeje, a dělá jim, co může nejhoršího, a to ne proto, že jsou heterosexuální, ale proto, že ona sama, nebo on sám, nemůže mít dítě, má nějaké osobní problémy, mstí se. A tak je to mezi lidmi ve všem.

Martina: Ale toleranci ze strany společnosti vnímáš?

René Kekely: Vnímám, samozřejmě. A jestli někdo říká, že společnost v České republice tento problém má – nebudeme mluvit o dalších zemích, kde tento problém je, ale v České republice není – tak lže. A já to vnímám na každém kroku, nemám s tím problém. Jsou lidé, kteří s tím můžou mít problém, neříkám, že ne. Ale pak, ať se ptají proč, nebo se klidně daného člověka, který proti nim jde, dá jim to najevo, zeptají: „Proč se mnou máte problém?“ Ale v globálu to vidíš. My máme zástupce gayů v parlamentu, na městských úřadech, v krajích, mezi lékaři a policisty. Šéf dopravní policie České republiky, Jirka Zlý, je můj kamarád – je gay – a netají se tím. Se svým partnerem byl kdysi před lety ve Výměně manželek – vadí to někomu? Vadí to ministroví? Vadí to policejnímu prezidentovi? Kdyby vadilo, kdyby tady byla netolerance, tak už asi šéfem dopravní policie není. Byl ustanoven

šéfem dopravní policie, protože je gay? Ne. Ale proto, že je skvělý policista, dělá skvěle svou práci, má ten respekt mezi policisty, a mezi svými podřízenými má zcela jistě drtivou většinu heterosexuálů.

Martina: Co si myslíš v této souvislosti o tendenci cpát všude kvóty? Do řídicích funkcí povinná kvóta žen, ale i třeba jinak orientovaných lidí, to znamená příslušníků menšin. Myslím, že kdybych šla já na konkurz, tak mám v tuto chvíli možná – a zajímal by mě tvůj názor – možná menší šanci dostat místo, na které mám kvalifikaci, než jiná žena, která má kvalifikaci stejnou, ale je černoška a lesba.

René Kekely: Nebo Romka. Je to svým způsobem obrácený rasismus. A vezmi si, že pokud půjde – a teď se vůbec nechci nikoho dotknout, protože i mezi Romy mám řadu přátel – Rom a bílý, tedy rasově bílý člověk se stejným vzděláním, třeba vysokoškolským, na konkurz na vysoký post, a budou tam jenom oni dva, tak se obávám, nemyslím to ve zlém, že to vyhraje primárně Rom, protože se budou bát ho nevzít.

Všichni chceme, aby mezi lidmi nikdo nedělal rozdíly. Ale ve výsledku třeba kvótami rozdíly vytváříme.

Martina: Protože by to byla diskriminace?

René Kekely: I kdyby byl na úplně stejné úrovni a stejných kvalit, protože si řeknou: „No jo, ale když ho nevezmeme, tak můžeme mít problém.“ Kde to jsme? To samé je s gayi a se vším. Třeba kvóty: Pojdme to nastavit tak, že budu-li já mít firmu, a přijde mi na pohovor pět žen a pět chlapů, tak mým zájmem bude, aby firma fungovala, aby post byl obsazen někým kvalitním, vzdělaným, nebo někým, koho to baví, a kdo s tím má zkušenosti. To mi bude někdo nařizovat: „Musíte tam vzít ženu, protože tam máte jenom čtyři ženy, a pět nebo šest mužů. Musíte doplnit stav.“ A když ta žena, pardon, bude blbá jako punští, dotyčný chlap bude chytrý, nebo naopak, tak si mám do firmy nasadit někoho, kdo bude naprosto neschopný, a nechat si třeba firmu zničit? Přestaňme dělat rozdíly. My všichni chceme a celý život se

snažíme o to, aby mezi námi nikdo nedělal rozdíly, a ve výsledku si vytváříme půdu pro to, abychom rozdíly dělali. Ať je to rasa, ať je to náboženství, sexuální orientace, barva pleti a cokoli jiného.

Samozřejmě, že ve většinové společnosti, protože žijeme v Čechách ve většinové společnosti bělochů, máme vždycky černocho jako exota, protože je to pro nás takto vizuálně, ale pokud já nebudu dotyčného člověka urážet, dehonestovat pro jeho... I on sám si bude možná ze sebe dělat legraci. Víš, kolik gayů si ze sebe dělá legraci? Těch normálně myslících? Říkají si „buzny“, a vůbec je to neuráží. Víš, kolik Romů ti řekne: „Já nejsem Rom. Jsem cigán!“ A nemají s tím problém. Ty moc dobře víš, na jaké škole jsme oba působili. A naopak, tyto děti často neměly absolutně žádný... Naopak samy ti řekly, že nejsou Romové, že se cítí jako cikáni.

Martina: Kdo tedy vytváří tady tuto zcela zbytečnou agendu, která lidi jenom rozděluje?

René Kekely: Já mám pocit, že to jsou za A) politici, a pak jsou to lidé, kteří se asi nudí, a pak druhá a třetí věc...

Martina: Nebo peníze?

René Kekely: Nebo peníze. Samozřejmě za vším stojí peníze. Jak říkávala Helena Růžičková: „Žádný rubáš nemá kapsy, ale někdo jich má narvaný plný strožok.“ Já mám ale pocit... Jednu věc mi říkal můj kamarád, a já jsem to převzal, a hrozně se mi to líbí. Je pravda, že na vrcholně vedoucích funkcích jsou poslední roky z 90 procent pouze dva typy lidí: První jsou autisti – a teď nic proti autistům jakožto lidem hendikepovaným. Ježíši, mám před nimi velký respekt. A pak psychopati, protože mám pocit, že když kamkoliv přijdeš, na jakýkoliv úřad, instituci, tak se setkáváš buď s lidmi, kterým je to jedno, a koukají, jako když střelíš do vos, nebo jsou tam psychopati, kteří se ti

snaží nějakým způsobem znepríjemnit život. Málokdy narazíš na někoho normálně myslícího, empatického, příjemného člověka, který nedělá rozdíly, a nemá problém.

Ty ses ptala: „Kdo za tím stojí?“ Tak stojí za tím někdo, kdo potřebuje vytvořit buď pracovní pozici, kdo si potřebuje vydělat, nebo kdo potřebuje upozornit na sebe, nebo na nějakou svou skupinu, a založí neziskovku, instituci, podinstituci, a vymýšlí a vymýšlí, až vymyslí.

Zájmové instituce, neziskovky, si vybírají psychicky slabší jedince, kteří mají problém se sexuální identitou, a říkají jim: „Musíš bojovat, aby všichni měli právo se necítit jako chlapec, nebo dívka.

Martina: A jak vnímáš, že se tato témata čím dál tím aktivněji implikují třeba do základních škol? To, že se už děti na prvním stupni musí seznamovat s těmito problémy, v uvozovkách problémy, protože, jak jsi sám řekl, mnohdy to ani problémy nejsou – a že jsou děti na základních školách vystavovány úvahám, že se možná narodily ve špatném těle? A od toho možná pak vede nárůst žádostí o tranzice, který je v řádu tisícovek procent. Co si myslíš o téhle aplikaci dětem?

René Kekely: Řeknu ti příklad ze života: Moje kamarádka má dceru, asi 13letou, a ta jednou přišla ze školy a říká: „Představ si, že naše spolužačka Bára přišla do třídy, postavila se před třídu a řekla: „Já jsem vám jenom chtěla říct“, 12 nebo 13leté dítě, „že už nejsem Bára, že jsem Bárt, a chci, abyste mě tak oslovovali. Já jsem se rozhodla, že budu kluk.“ Tak si pozvali rodiče – ne proto, že by toto dítě chtěli dehonestovat, ale kvůli tomu, jak s tím mají zacházet, protože i pro učitele, pro ředitele, je to samozřejmě komplikovaná situace, tedy v obavě, aby se nestalo cílem nějaké šikany. Takže přišli rodiče, kteří spolu nějakým způsobem fungují, a řekli: „Naše dcera se takhle rozhodla.“ A zjistili, že tatínek se zcela otevřeně hlásí k bisexuální orientaci, takže v dotyčné rodině asi věci fungují jinak. A dneska všichni

té dívce, tomu chlapci, říkají „Bárt“. Ale tento Bárt je trošičku, řekněme, asi nebinární, protože vlastně neví, jestli je holka nebo kluk. Takže se možná rozhodne. To je jeden příklad.

A teď tady jsou různé zájmové instituce, spolky, neziskovky, které si opravdu zcela prokazatelně vybírají slabší jedince, psychicky slabší jedince, kteří třeba mají problém s coming outem, a říkají: „Ale ty musíš bojovat. Musíš být aktivní, protože vidíš, co se kolem děje. Ty se necítíš jako chlapec, nebo dívka. Musíš bojovat za to, aby všem, kdo se takto necítí, bylo dáno právo, a ty můžeš být jeden z těch, kdo toto téma může otevřít.“ A takto jsou někteří mladí lidé, kteří v pubertě mají se sebou problém... Všichni jsme měli...

Martina: Všichni...?

René Kekely: Když se ne úplně cítí vyrovnaní, tak jsou jim vtlačovány do hlavy klíny, aniž by se dotyčný člověk, jedinec, nechal vyspět, a pak si řekl: „OK, cítíš se takhle, nebo takhle.“ Může to být problém, protože učitelé, kantoři pak jsou stavěni do situace, kdy opravdu nevědí, jak s takovými jedinci zacházet ve třídě. Může být třída velmi tolerantních dětí, ale může být třída složená z velmi netolerantních dětí, protože pocházejí z nějakých rodin, kde se na tyto věci pohlíží jinak.

A kdo je chudákem? Zase dítě, nebo učitel. Protože nedej bože, aby učitel neoslovil to dítě tak, jak ono chce, protože zapomene – ono ti to ani nedojde – tak může být problém. Mě třeba šokovala informace, že moje kamarádka, zástupkyně ředitele ve školce, říká: „Dneska už to není tak, že řekneš chlapečkovi: „Ale Honzíku, podívej se, jak Markétka hezky namalovala obrázek, ta ho má daleko hezčí.“ Ne, to nejde. Ty dneska nesmíš děti motivovat. Moje kamarádka říká: „My nemáme ve školce děti, máme tam osobnosti. A ty musíš rozvíjet u dětí osobnosti tímto způsobem, a nesmíš je motivovat tímto způsobem. Musíš jim prostě dávat jasná pravidla.“

Martina: Kudy se to k nám dostalo? Přemýšlel jsi nad tím, jestli Západ, který jsme verbálně neustále chtěli ve spoustě dobrých věcí – co se týká ekonomiky, výroby, životní úrovně – dohnat, tak jsme je dohnali možná v takovýchto zvláštních věcech, a někdy možná místy i předechnali?

René Kekely: No jistě, protože jsme malá země. Kdybychom byli velká země, tak se to možná ztratí.

Martina: No, neztratilo se to ani v Británii, neztratí se to dokonce ani v Americe.

René Kekely: Jasně, ale Amerika byla vždycky svým způsobem úchylná. O tom už jsem mluvil – o cigaretách, o tom, že si tam můžeš vzít za manžela, nebo za manželku židli, nebo komodu, a tak dále. Tam je třeba jiná hezká věc, že můžeš odkázat majetek svému pejskovi nebo kočičce, což tady nejde, což je možná pozitivum. Ale samozřejmě, že to sem přišlo z velkého světa. A ano, přišla sem celá řada skvělých věcí, o tom žádná, ale přesně tyhle věci, jak říkám, mezi nebem a zemí, trochu Matrix, ovlivní naši společnost. A nesmíme zapomínat na to, že nejsme primárně katolická země, nebo stavěná na církvi, na víře, jako jsou třeba Němci, Rakušané, ale i tam se to dostává. Naopak v Německu mají více problémů s muslimskými dětmi, kde sundávali ve třídách kříže, protože tam měli dvě muslimské děti.

Martina: Aby tam nebyly náboženské symboly.

René Kekely: Aby tam nebyly náboženské symboly. Nebo sundávali papeže.

Když je muž přeoperován na ženu, nikdo mu neřekne, že si tam celý život musí vtěsňovat trubičku, aby otvor nezarostl. A že hormony, které musí užívat, s člověkem zamávají.

Martina: Na druhou stranu zase ale velkou pozornost věnovali uniformám pro těhotné vojačky bundeswehru.

René Kekely: Super třeba je, že v Americe, – jak jsem se dozvěděl od kamarádky, která tam žije, a řeší tento problém, protože má malé děti – přeoperovaní muži na ženu, kteří se stanou kvazi ženou, mají umělou menstruaci, kterou si...

Martina: Ve spreji? Nebo?

René Kekely: Je to něco jako rajčatový protlak. Ono to je vtipné, ale už méně vtipné na tom je, že na to tito lidé dostávají příspěvky na hygienické potřeby. Chápeš to?

Martina: Ne. Nemusíš, že ne?

René Kekely: Nemusíš. A já jsem na to koukal jak z jara. A když se tento člověk přeoperuje na ženu, tak už mu ale nikdo neřekne, že po celý život si tam musí vtěsňovat – ten muž, který se stal ženou – jakousi trubičku, aby otvor nezarostl. A že s ním hází hormony a že tohle by opravdu mělo být pro jedince, kteří jsou velmi psychicky odolní, protože hormony, které se nastaví pro přetvoření, můžou s dotyčným člověkem zamávat tak, jak on sám ani nečeká. A často to nečekají ani odborníci, psychologové, sexuologové, a mluví o tom. Ale zase, oni o tom moc veřejně mluvit nesmí, protože přece nesmíme tyto lidi odrazovat.

Martina: Stigmatizovat. Ale u nás je – aspoň zatím – v zákoně to, že se děti pro tranzici, nebo respektive pro započetí toho procesu psychologických, psychiatrických testů, a tak dále, může dané dítě odhodlat až v osmnácti letech.

René Kekely: Ale někteří nejsou vyspělí ani ve čtyřiceti.

Martina: Nejsou, ale je to pořád lepší, než když v Americe toto poskytují pětiletým dětem. Ale teď jedna, řekla bych zásadní otázka: Ty jsi ve spoustě věcí nesmírně tolerantní. Když jsme se bavili o adopci, tak jsi říkal, že dítě by se mělo dostat každému, kdo je schopen mu dát

domov, dát mu lásku. O tom ale, jestli by stejnopohlavní páry měly adoptovat děti, se vede mnoho odborných, i laických diskusí, a mnozí sexuologové říkají, že to dotyčné dítě poznamená, protože prostě prvek mužský a prvek ženský je pro zdravý psychický vývoj dítěte klíčový.

René Kekely: S tím jde souhlasit.

Martina: Jsi ochoten nad tím takto přemýšlet přesto, že by ses třeba ty sám mohl připravit o možnost, řekněme, adoptovat děti?

René Kekely: Já osobně tyto touhy zásadně nemám. Miluji děti, o tom žádná. Ale nemám tuto touhu, že bych teď šel na úřad, a řekl bych: „Já chci“. Zase, je tady paradox: Když já, jako René Kekely, přijdu na úřad a řeknu: „Já bych si chtěl osvojit, nebo adoptovat dítě“, tak když splním všechny povinnosti a práva, tak ho dostanu. Ale když řeknu: „Já žiji s partnerem“ – tak už ho nedostanu.

Martina: To ho nedostaneš, protože u nás je tak málo dětí k adopci, že se čeká léta, a pokud jsi ještě třeba z jihu Moravy, tak je doba čekání na adopci pět let. Pokud jsi z Prahy, tady je plonkovních dětí, když použiju tento hrubý termín, více. Ale svým způsobem ty sám, jako René Kekely, by ses dostal na chvost toho seznamu, protože by byly upřednostněny páry.

René Kekely: Ale dneska jsou už případy pěstounské péče stejnopohlavních párů zcela legálně, když podstoupí všechny věci, které mají. Ale ke tvé otázce: Samozřejmě, že to svým způsobem asi může ovlivnit vývoj daného dítěte. Na druhou stranu, vezmu-li si řadu žen, nebo mužů, kteří vychovávají děti sami – ať už druhý rodič zemře, ať už je to matka samoživitelka, jsou rozvedení, a je tam jenom maminka, babička, tetička, a není tam žádný strýček, dědeček, a takhle vyrůstají celá léta, vychovávají je – tak mužský, nebo naopak ženský element tam taky není. A nemyslím, že to dítě nějak zásadně ovlivní.

Pořád si myslím, že dítě zásadně ovlivňují dvě věci, a to je prostředí, ve kterém vyrůstá, jestli je hezké, nebo ošklivé, a jestli dítěti dáváš lásku a vlastně mu předáváš to, co je dobré a správné, a že tahat kočičku za ocas, a strkat ji do očiček jehly, je špatně. A pohladit ji, a říct jí: „Čiči, je to krásné zvířátko,“ a tak dále, je dobře. Takže milovat, dávat lásku, předávat nějaké city, je dobře – ubližovat je špatně.

Pokud mi někdo řekne, že třináctileté dítě, které bestiálně ubodalo svou babičku, maminku, ještě neví, co dělá, tak to dítě vůbec nemá co dělat ve společnosti. A to je další věc: Snížil bych určitě věkovou hranici trestní zodpovědnosti, protože dneska, pokud dítě ve dvanácti, ve třinácti, čtrnácti, v patnácti neví, že ubližovat je špatně – samozřejmě za to můžou svým způsobem i rodiče a společnost – nemá ve společnosti co dělat, a je jedno, kolik mu je let. A nemyslím si, že když dítě ve čtrnácti letech ubodá svého kamaráda, rodiče, že na tom bude ve třiceti jinak. Tohle podle mě není otázka ovlivnění nebo neovlivnění.

Jasně, že si někteří řeknou: „Když budou vychovávat dva gayové, tak se z toho chlapce stane gay.“ Když je to holčička a dvě lesby, tak to má blbé, a z holčičky se stane lesba. Vůbec to tak není. Naopak. Je řada párů, které vychovávají děti, a ty jsou běžně heterosexuální, a pak třeba mají i své rodiny. Je to vždycky na tom, co dítěti dáš, jak se k němu chováš. Samozřejmě, když se k němu chováš – ale to i heterosexuální pár – a budou tě směřovat k tomuhle, a budou chlapečka oblékat do holčičích šatů, budou mu dávat náušničky, malovat mu řasy, tak se asi pravděpodobně může stát, že se daný chlapec začne cítit třeba nějak.

Když má někdo vysoké IQ, neznamená to, že má také EQ

Martina: To už je trochu ad absurdum.

René Kekely: Ad absurdum – říkám to v extrému. Ale ve většině případů to tak není. Naopak. Tyto páry jsou z devadesáti devíti procent šťastné, že tyto děti mají, i když je dítě jednoho z těchto lidí, nebo si ho adoptovali, nebo si ho nechají takzvaně odnosit.

Martina: Je to složitá otázka.

René Kekely: Já bych hodně přál všem dětem, aby měly šťastné dětství, bez ohledu na to, kdo je vychovává, v tom nejlepším slova smyslu, protože znám řadu tradičních rodin, a i rodin velmi na úrovni, kde děti trpěly, byly zneužívané, mlácené, zavírané do sklepa – a byla to tradiční rodina, kdy třeba ještě rodiče chodili každou neděli do kostela.

Martina: My nemáme sklep.

René Kekely: A tatínek maminku mlátil jak žito, podváděl ji a dítě týral. A vlastně to bylo všechno v pořádku.

Martina: Zajímá mě tvůj názor na tuto otázku, a myslím si, že o tomto by se diskutovat skutečně mělo, aby to bylo pro děti co nejlepší. Já sama jsem si vyzobovala, jak syn v různých etapách života potřeboval a respektoval více mě, a pak měl etapy, kdy jsem pro něho byla úplně nedůležitá, protože – tatínek. A viděla jsem, jak se přelévá mezi ženským a mužským prvkem, takže mi to přišlo velmi důležité. Ale jak říkám, toto je věc, o které bychom se...

René Kekely: A zase ve stejnopohlavních rodinách funguje nějaká babička, dědeček, tetička. Ale jenom chci říct, že svět není černobílý, nic není jen tak nebo onak. Vždycky to je pestřejší, a nic by se nemělo dělat jenom jedním směrem, ať je to cokoliv. Takže vždycky by to mělo být trošičku s rozumem, s respektem. Někteří se tomu smějí, ale selský zdravý rozum nikdy nikoho nezabil, a zafungoval – ať už je to v zemědělství, lidském konání, ve zdravotnictví, k přístupu k lidem, v médiích, v komunikaci – a vždycky by měl být na prvním místě. Víš,

je spousta lidí, ale i spousta vzdělaných a inteligentních lidí, ale já říkám, že když má někdo vysoké IQ neznamená, že má také EQ. A tam vidím chybu ve společnosti.

Martina: René, my jsme se začínali bavit o úrovni novinářiny, a o tom, jestli spíše stoupá, nebo klesá. Ale vnímáš – jako novinář, přestože nejsi příliš písčící, spíše jsi scénárista a moderátor – v našem veřejném prostoru snahy o omezení svobody slova?

René Kekely: Asi ano. Asi je to problém, který se tu a tam v různých médiích objevuje. Samozřejmě mě vždycky trochu pobaví, že někteří kolegové říkají: „Já chci pracovat pouze v nezávislém médiu.“ A já povídám: „Tak to nemůžeš pracovat nikde. Každé médium je na něčem, nebo na někom závislé.“ A samozřejmě stále platí, ať chceme nebo nechceme: „Koho chleba jíš, toho píseň zpívej.“ Bohužel. Pokud chceš být naprosto nezávislá, musíš mít opravdu jenom svůj pořad, který si najde, nebo nenajde diváky. Pokud budeš v jakémkoliv konsorciu, menším či větším, dřív nebo později musíš plnit příkazy, ať už se ti to líbí, nebo ne. A svoboda slova? Otázka je, co je svoboda slova. Někdy je možná trochu na škodu. Možná si někdy říkám, že u některých vyjádření, u některých věcí – by dotyční lidé měli mlčet, nebo by jim neměl být dán prostor. Ale to je na každém člověku.

Martina: Ale to je velmi nebezpečné.

René Kekely: Je.

Svoboda slova ano, ale ne bezbřehá, ne za každou cenu, a ne tak, že si můžu dovolit cokoliv, být sprostý, a komukoli ublížit

Martina: Usoudit, že by někdo neměl dostat prostor k tomu, aby říkal jakékoliv nesmysly. To je vždycky...

René Kekely: Ne, ne. Když už to hraničí s nesmysly, které mohou opravdu někoho zásadně ovlivnit, ovlivnit jeho zdraví a život. Tak je to nesmysl.

Martina: Ale víš, kolikrát se – promiň, že tě přerušuji – pak v minulosti přišlo na to, že ve tvrzeních toho, koho jsme považovali za hlupáka, šarlatána, demagoga – bylo více než zrnko pravdy?

René Kekely: Jenomže si vezmi nedávný případ jakéhosi guru, který byl medializován, kterého sprovodily ze světa jeho dvě ženy, a jedna z nich byla lékařka, která věřila, že když tam jeho mrtvé tělo nechá, tak někam vysublimuje.

Martina: Sekta.

René Kekely: No jasně. Ale jestliže to je vysokoškolsky vzdělaná paní, která studovala šest let medicínu, tak by tito lidé asi neměli nikde působit. Pokud si opravdu někdo myslí, že tady necháme na stole mrtvé tělo, a ono zmizí, tak by asi měl navštívit jiné oddělení.

Martina: A přesto všechno vím, že ona byla ve stavu dočasné nepřítomnosti, pokud tedy mám správnou informaci.

René Kekely: Ale vykonávala svou činnost.

Martina: Mohou se dít různé věci, ale přesto jsi narazil na velmi důležitou věc: Opravdu si myslíš, že by svoboda slova měla být dělitelná?

René Kekely: Ne, ale neměla by být bezbřehá. Nemělo by to být tak, že...

Martina: Svoboda je svoboda.

René Kekely: Ale nemá to být nikdy nic... Svoboda se nemá dělat za každou cenu, a nemělo by to být tak, že si můžu dovolit cokoliv na světě. Pokud tady bude sedět jeden nejmenovaný politik a bývalý bulvární novinář, kterého nechci jmenovat, a bude urážet lidi, a bude

do nich šít, a budeme tady mluvit velmi vulgárně a sprostě, tak tady prostě nemá co dělat, a nemá mu být ve veřejném prostoru dán prostor, protože už je to moc.

Martina: Ale co když se stane, že to někdo řekne o tobě, protože šíříš podle něj bludy, protože říkáš věci, které se třeba aktivistům nelíbí?

René Kekely: Jo, to je v pořádku. Ale na druhou stranu si myslím, že pořád mám kritické myšlení. A i když tady vedle mě bude sedět třeba někdo, kdo se mi nelíbí, nebo jsem s ním měl problém, určitě ho veřejně nezačnu hanit, dehonestovat a vulgárně mu nadávat. Myslím, že to do zdravé a slušné společnosti nepatří, stejně tak, jako tam nepatří urážky v různých pořadech. A vadí mi, že se v médiích, v rádiích, objevují vulgární slova – různá vyjmenovaná slova po „P“ a po „Č“, takzvaně, už dneska klidně slyšíš v rádiu, když to řekne host, nebo je to i předtáčka, a nikdo to nevypípne. Nemyslím, že to je nutné. Nemyslím, že vulgarismy patří do kultury, pokud to není vtip, kam to prostě patří. Ale do běžného života? My jsme trošičku zhrubli. Slyšíš to na ulici, slyšíš to mezi dětmi, a pak se to dostává – a je to vlastně součást života, jakože bez toho nemůžeme žít. Můžeme. Já taky nemluvím spisovně, a taky nejdu pro ostřejší slovo daleko, ale velmi volím, kde si to můžu dovolit, a kde ne, protože si pořád myslím, že to je i o nějaké vyšší, o nějakém intelektu, nebo nějaké inteligenci.

Martina: Ty jsi, pokud jsem to správně pochopila, řekl, že by třeba prostor neměli dostávat lidé – příklad, který jsi uvedl – kteří mají nějakou třeba psychiatrickou diagnózu, poruchu, nebo něco podobného.

René Kekely: Pokud nejsou takzvaně přičetní. Má to dvě roviny: Lidi si zkrátka a dobře můžou říci, co chtějí, ale pokud tady bude někdo někomu říkat něco, co daného člověka ovlivní, takže dotyčný člověk půjde a skočí pod tramvaj, a ty víš, že mluví bludy, tak to asi není úplně OK, i když má svobodu, a ten druhý má svobodu skočit. Ale to je

stejně, jako s ovlivňováním ve školách, nebo mezi lidmi, kdy ti tady bude někdo – je to jako sekta – tvrdit: „ty nejsi ženská“, „ty nejsi chlap“ nebo „ty jsi rohožka“. A když budeš trochu psychicky na dně, nebo narušená, nebo ne úplně stabilní, tak si za pět sezení budeš myslet: „Já jsem rohožka, a lidé si o mě můžou otřít boty.“ A může to být třeba vysokoškolsky vzdělaný psycholog, nebo sexuolog.

Někdo má pocit, že je slušný, protože neříká sprostá slova. Ale někdo mluví velmi spisovně a krásně, ale ubližuje na každém kroku.

Martina: Potom je otázka – a teď už bychom odbočili, a dostali se do hlubší diskuse – jestli naopak v tu chvíli není nutná mnohem větší svoboda slova v tom smyslu, že musí být možno argumentovat, musí tady existovat třetí, čtvrtá, pátá strana, která bude říkat: „Ne, ne, ne, podívejte se na tyto a tyto důkazy. Že si o vás otírají boty, je špatné. Nemůžete být rohožka, protože to je nesmysl.“ Abychom se nedostali k tomu, že je možné všechno, že je možná bezbřehost. Ale svoboda je svoboda, a říká se, že nesnese přívlastku.

René Kekely: Jenomže to máš jako se svobodou u mladých lidí a dětí, kdy už dneska děti ve škole naprosto nemají problém říct učitelce, že je kráva. A to ještě říkám slušné slovo.

Martina: Ale to si pleteme nevychovanost, a hrubost.

René Kekely: Ano. Ale hrubost a nevychovanost je i mezi dospělými. A pokud tady někdo bude urážet někoho, ať pro jakoukoliv věc a vlastnost, může si taky vlastně říct, co chce. Svobodný názor? Ano. Ale ne za každou cenu, a ne, aby to někomu zbytečně ublížilo, nebo vůbec ublížilo. Nemusíme ubližovat. Myslím, že nejsme ve společnosti, kde musíme vědomě někomu ubližovat. Každý z nás určitě někdy v životě někomu nevědomky ublížil, ale pokud vědomě někomu ubližuji, tak ani já nejsem svobodný člověk. Co jsem za člověka, který vědomě

někomu ubližuje? Takže svoboda slova ano, ale v případě, že to za A) asi dává hlavu a patu, a nikomu to neublíží tak, aby to člověka nějakým způsobem poškodilo.

Martina: Kdo rozhodne o tom, co ano, co ne, a co vysloveně ublíží, a co neublíží? Protože, když jsi tady hovořil o nezávislosti a vyváženosti, tak by asi největší vyváženost a nezávislost měla být v očích a uších posluchače.

René Kekely: Jenomže... Přesně, krásně to říká Honza Přeučil, velký rétor, kantor, který říká: „Slovo má neuvěřitelnou moc, protože jedním slovem, nebo jednou větou, můžeš člověka potěšit, povzbudit, ale také zničit.“ A vezmi si, že já jsem zažil případ, kdy lékařka, primářka, manželka bývalého ředitele jedné nemocnice, řekla na chodbě mamince její kamarádky: „Vy máte rakovinu.“ A dále: „Stejně umřete, všichni umřeme.“ Je to svoboda? Je to její volba? A kdyby ta paní...

Martina: Je to hulvátství.

René Kekely: No, moment. Ale kdyby ta paní byla psychicky labilní, tak by skočila pod autobus, nebo z věže. A nakonec se zjistilo, že žádnou rakovinu nemá. Jenom chci říct, že taky měla svobodnou vůli, taky měla svobodu říct, co si myslí, a co v tu chvíli měla za pocit. Já to ženu do extrému, ale přesně: Pak tomu člověku ublížím, můžu ho úplně dehonestovat, a pořád si můžu říkat: „Ale já mám právo to říct.“

Martina: Ano, jen se teď bavíme trošičku o extréměch, o, jak říkám, hulvátství, o nevychovanosti, o nedostatku empatie, a ne čistě o svobodě. Protože to pak může vést zase k opačnému extrému, že tedy, protože existují takovíto lékaři, zakážeme, což se také děje, aby lékaři říkali pacientům pravdu proto, aby to s nimi...

René Kekely: Ale musíme volit kdy a jak. Stejně jako když policista zazvoní u tvých dveří, a řekne: Paní Kociánová, váš manžel se vymlátil na motorce a je mrtvý. Je otázka, jak to řekneš. Není to o svobodě, ale

vždycky bychom v sobě měli mít trošičku empatie, abychom zvolili, jak to tomu člověku – když už mu musíme ublížit, byť nechceme – řekneme. A to v naší společnosti trošku vymizelo, stejně jako v médiích, stejně jako všude. Tak si prostě řekněme: „Chovejme se k sobě slušně.“ Někdo má pocit, že je slušný, protože neříká sprostá slova, ne ty velmi vulgární, ale někdo sice mluví velmi spisovně a krásně, ale ubližuje na každém kroku. Je to vždy o volbě. A svoboda slova v názorech je jiná věc. Ale svoboda slova v tom, že někoho dehonestuji, urážím, ubližuji...“

Martina: To je řešeno i zákonem.

René Kekely: No právě. A otázka je, co, kdo, a jak to řekne. Ale myslím, že bychom vždycky měli mít zdravý úsudek, co tím, co chceme říct, nebo tím, co řekneme, můžeme způsobit.

Martina: Normální lidskost.

René Kekely: A ta trošičku chybí.

Martina: Ale myslím, že si rozumíme, oba víme, co myslíme, a přesto si uvědomuji, že se nám stala věc, která je teď další epidemií: To znamená, že vlastně přesně nevíme, jaký je obsah určitých slov.

René Kekely: Jasně.

Lidem se stále říká, že se musí šetřit a že si musí utáhnout opasky. Ale politici nechtějí jít příkladem, a na sobě šetřit nechtějí. Jak je jim pak možné věřit?

Martina: Budeme muset znovu definovat, zejména my, novináři, slovo „svoboda“, slovo „bezbřehost“, slovo „empatie“, „úcta“, „pokora“, „slušnost“, protože jsme to pomíchali, a když je někdo sebevědomý, tak klidně toto slovo naplní hulvátstvím. Nebo to v poslední době bylo velmi moderní slovo „asertivní“, což znamená, že se chováš jako „křupan“. To je možná dost důležitý úkol, na kterém bychom i my dva měli pracovat.

René Kekely: Možná je to i o tom, že se u nás ve školství, a vůbec v systému málo vyučuje jak komunikace, rétorika, tak i nějaké společenské chování. Jsou na to sice různé kurzy, a řada lidí to dělá jako koučování, ale některé základy by už měly být ve školách.

Martina: Ty jsi působil jako lektor rétoriky a mediální komunikace. Jak vnímáš, jakým způsobem vystupují naši politici, naše vláda, třeba náš pan premiér? Stále je jim vyčítáno, že neumí takzvaně komunikovat směrem k lidem, což je samo o sobě hrozná věta, ale že zkrátka neumí sdělovat věci, neumí komunikovat s lidmi. A přitom je vidět, že třeba pan premiér prošel jistě nějakými kurzy, akorát mu neřekli, že gesta by měla jít ruku v ruce s řečí těla a se slovy, protože když to jsou tři různé věci, tak takový mluvčí působí nejenom nepřesvědčivě, ale je to matoucí. Řekni mi, jak bys tedy ty, jako lektor rétoriky a novinář, okomentoval schopnost komunikace našich nejvyšších vládních představitelů?

René Kekely: Jak jsem říkal, mnohdy se u nás schvalují zákony, o kterých se dopředu ví, že jsou paskvil, nebo se to zjistí již v průběhu – pracují na tom různé týmy. A já se spíš ptám, jestli ty týmy opravdu jsou jenom nadupaní, našprtání vzdělanci, nebo jsou to lidi, kteří přemýšlí nad důsledky. Bavili jsme se o tom, když jsme sem jeli, co třeba způsobuje omezení dopravy a různá odstavná parkoviště. Prostě pokud odstavné parkoviště, tak za to zaplatím tři sta za den, za jízdenku dám stovku, dvě stovky do centra, tak se mi absolutně nemůže nevyplatit jet do centra autem. To znamená, že je to stejné.

Jestliže řeknu lidem, jako premiér této země, že musíme šetřit, musíme si utahovat opasky, tak to už jsme tady v minulosti slyšeli mnohokrát. Fajn, ale musím říci i „B“ – kde já budu šetřit, kde si já, jako Fiala, nebo jako Babiš, jako Zeman nebo jako Klaus, utáhnu opasek, a také můj tým a moje vláda, kdy já půjdu příkladem. A to myslím, že lidem vadí. „Jenom vy musíte. Vy musíte, ale my nemusíme.“

Když jde o lidi, je to nutná úspora, když jde o nás, a někdo řekne: „Vy byste si měli snížit platy,“ tak je to populismus. Přeci na platy se nesahá, nedej bože na platy soudců. Já to všechno chápu, každý si hájí své. Možná my dva, kdybychom v těch funkcích byli, tak bychom také nechtěli, aby nám škrtali peníze.

Na druhou stranu, pokud nebudu úplný ignorant a idiot, tak si musím říct: „Mám tady deset a půl milionu lidí, které mám nějak vést jako premiér země, a očekává se ode mě i krok B.“ Mně vadí, že se lidem neustále říká: „Vy musíte! My můžeme.“ To je stejné jako to, že když ty nezaplatíš pokutu 500 korun, tak víš, že přijde trest, exekuce, a tak dále, ale když ti má úřad něco vrátit, tak to trvá měsíce, někdy i roky. A oni můžou. To je právě ta svoboda, že my, ani ne jako gayové a heterosexuálové, nejsme na stejné úrovni práv a povinností, ale ani jako občané versus instituce, versus politici. A politici si pořád neuvědomují, stejně jako představitelé mnohých měst, že jim tato země nepatří, že patří všem občanům, stejně jako město patří všem. Oni jsou jenom správci této země, a měli by se tak chovat. Oni se často chovají tak, jako by peníze rozdělovali ze svého, jako by jenom oni byli zodpovědní za tuto zemi. Ale za tuto zemi jsme zodpovědní jeden každý z nás.

Martina: A oni nám mají skládat účty.

René Kekely: Oni nám mají skládat účty, které ale neskládají. A když je skládají, tak si toho vlastně nikdo... buďto se to nedohledá, nebo to nedohledáme, nebo tomu nerozumíme. Já si totiž vůbec nemyslím, že současný stav, který tady nastal, kdy vládě údajně nevěří už ani 5 procent lidí, ani že opatření, která jsou možná ve výsledku nutná, a jsou myšlena dobře, něco vyřeší. Já si myslím, že za dalších deset let stejně budeme řešit důchodovou reformu, stejně budeme říkat, že musíme šetřit, a stejně budou chudí a bohatí. Akorát se tady za A rozevírají nůžky, sociální nůžky. A za B přibývá našťvaných lidí.

Pozor, ne těch takzvaně normálních, jak se říká s dehonestací. Kdo je normální? Ale dneska už i mezi významnými podnikateli přibývá těch, kteří si třískají hlavu o chodník, a říkají si: „My jsme je volili.“ A já říkám: „No jo, ale každý má svobodné právo volby. Vždyť jste museli vědět, co přijde. A když jste to nevěděli, tak to je mi líto, protože bylo jasné, že po dobách, kdy tady byla jistá skupina lidí a vládla, přijde vláda, která bude škrtat.“ Ale musíme škrtat s rozumem.

Mě fascinuje jeden příklad: Moje maminka má jít na operaci žil. A tam je paradox – představ si situaci, kdy jdeš na operaci žil, bolí tě noha, máš tam nějaký shluk. A přijdeš do nemocnice, a řeknou ti: „Jo, jo. Není to už ohrožující, ale musíte to podstoupit. Bla bal bla...jste v nějakém věku. Ale přijde na vás řada až v dubnu, a budete tady 9 až 10 dnů.“ A to ti pojišťovna zaplatí. Máš tam celý aparát, sestry, doktory, spíš tam, jíš. Nebo si zaplatíte 19 000, a udělají vám to za hodinu laserem na počkání na klinice. Tak to je paradox. V nemocnici, kde by se ve státním, městském aparátu mělo šetřit, jednak na to čekáš, máš to zadarmo, ale stojí to ve výsledku desítky tisíc, místo toho, aby ti pojišťovna zaplatila okamžitý zákrok, který stojí možná opotřebení přístroje, a ty jdeš domů, neobtěžuješ sestry, doktory, netrávíš tam dny.

Martina: Nezatěžuješ sociální systém.

René Kekely: Tak to je pro mě největší paradox. To je to, co říkám: „Peněz je všude dost, ve zdravotnictví jsou miliardy, jenom je otázka, jak je přerozdělujeme. Jestli se investuje stále víc do betonu, nebo toho, aby nějaké oddělení bylo každé desetiletí modernější, krásnější a novější. Anebo, když už se do nemocnice dostaneme, aby tam byla vlídná sestra, vlídný doktor, aby to nebyly jenom kyselé ksichty. Protože se občas stává, že – a já zase čerpám z vlastních zkušeností – že docent, doktor, si dovolí říct pacientovi, který je opravdu v těžkém stavu, tak hnusné věci, že si říkáš: „To je v 21. století normální? Ve vyspělé zemi? Ve vyspělém městě?“ Kolikrát koukáš.

Martina: A to se...

René Kekely: To je o komunikaci.

Martina: A zákonem se to stanovit nedá. René Kekely, já ti moc děkuji za normální lidské povídání, které se v dnešní době mnohdy jeví jako velká odvaha. Díky moc.

Všechny příspěvky s René Kekely

Diskuze:

Napsat komentář

E-mailová adresa nebude publikována.